

KESKKONNAAMET

Urmas Ahven
Tartu Linnavalitsus
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond
lpmko@raad.tartu.ee

Teie 20.01.2015 nr 9-3.2/DP-14-043
Meie 28.01.2015 nr JT 6-8/15/1364-2

Seisukoht Emajõe vasakkaldale purrete rajamise detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta

Austatud Urmas Ahven

Olete vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) §-le 33 ning § 11 lõikele 10 küsinud Keskkonnaametilt seisukohti Emajõe vasakkaldale purrete rajamiseks vajaliku detailplaneeringuga seotud keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse üle otsustamiseks. Seisukohtade küsimisele on lisatud ette valmistatud otsuse eelnõu detailplaneeringu koostamise algatamiseks, milles on ka toodud eelhinnang kavandatuga kaasneva võimaliku olulise keskkonnamõju selgitamiseks, lähtudes *KeHJS* § 6 lõikes 3 toodud kriteeriumitest. Eelnõu kohaselt ei kaasne detailplaneeringuga olulist negatiivset mõju ning seega jäetakse algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Vastavalt esitatud materjalidele on Emajõe vasakkaldale purrete rajamise detailplaneeringu algatamise eesmärgiks tagada inimeste vaba liikumine kallasrajal. Planeeritav ala paikneb Ihaste linnaosas Emajõe vasakkaldal ca 2 km pikkusel alal Ihaste sillast ülesvoolu. Planeeringuga soovitakse määrata ehitusõigus kolme purde rajamiseks. Purrete rajamisega luuakse Emajõe vasakkaldal jalgsi läbimise võimalus lõigus Sõpruse sillast kuni Ihaste sillani.

Vastavalt Keskkonnaregistrile paikneb planeeringuala Ropka-Ihase looduskaitsealal (Keskkonnaregistri kood KLO01000633), ala kuulub ka Ropka-Ihaste linnualana (Keskkonnaregistri kood RAH0000070, rahvusvaheline kood EE0080313) ja Ropka-Ihaste loodusala (Keskkonnaregistri kood RAH0000504, rahvusvaheline kood EE0080313) Natura 2000 võrgustikku. Vastavalt Ropka-Ihaste looduskaitseala kaitse-eeskirjale (Vabariigi Valitsuse 17.10.2014. a. määrus nr 162) paikneb planeeringuala Ihaste sihtkaitsevööndis. Ihaste sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on luhakoosluste, kaitsealuste taimeliikide ning lindude rändepeatus- ja pesitsuspaikade kaitse, kaitstav loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüp on lamminiidud. Vastavalt kaitse-eeskirja § 11 lg 2 punktile 2 on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud kaitseala sihtkaitsevööndis tee, tehnovõrgurajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks, samuti on lubatud olemasolevate ehitiste hooldustööd ning uute teede rajamine.

Vastavalt Keskkonnaregistrile esineb suuremal osal planeeringualast ka Emajõe kaldavööndis Ropka-Ihaste looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olev elupaigatüüp 6450 lamminiidud. Jõe kallasrajal ja selle vahetus läheduses leidub mitmete II ja III kaitsekategooria taimeliikide Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

kasvukohti. Piirkonnas on erinevate II ja III kaitsekategooriasse kuuluvate kaitsealuste linnu-, imetaja- ja kalaliikide elupaiku.

Keskkonnaamet on tutvunud esitatud eelhinnanguga. Vastavalt *KeHJS* 6 lõikele 3 tuleb eelhinnangus, millega analüüsitakse kavandatava tegevusega kaasneva olulise keskkonnamõju avaldumise võimalikkust, lähtuda kõigist antud lõike punktides 1-5 nimetatud kriteeriumitest. Keskkonnaamet on seisukohal, et esitatud eelhindamine on mitmeid antud planeeringualaga seotud teemasid, kaasa arvatud mõju Natura 2000 võrgustiku alale või muule kaitstavale loodusobjektile, käsitlenud pinnapealselt ning ei ole võimalik aru saada, mil moel on jõutud toodud tulemustele (olulise mõju puudumine).

Antud lõigus piirab Emajõe kallasraja kasutamist eelkõige rajal olevate märgade lõikude piiratud läbitavus. Purrete rajamine jõkke suubuvatele kraavidele ja märgadele kaldalõikudele võimaldab hoida ala külastavad inimesed jõe kallasrajal ning vältida läbipääsuvõimalusi otsivate inimeste hajumist kallasrajalt. See omakorda piirab tallamisest tuleneda võivat koosluste ja kaitsealuste liikide kasvukohtade kahjustamist, samuti elustikuliikide häirimist. Kavandatu eeldatavalt ei mõjuta piirkonnas esinevate kaitsealuste käsitiivaliste või kalaliikide elupaiku. Sellest tulenevalt tuleb detailplaneeringuga kavandatavat pidada Ropka-Ihaste looduskaitseala kaitseväärtuste seisukohalt üldpõhimõttes positiivseks. Kavandatavate purrete rajamisega ei tohi kahjustada kavandatavate ehitiste piirkonnas paiknevaid kooslusi või kasvukohti. Seoses sellega juhime tähelepanu detailplaneeringu algatamisotsuse eelnõus esitatud punktile 3.2, mille kohaselt näidatakse planeeringus lisaks purrete rajamiseks ehitusõiguse määramisele ka kallasraja kujundamise, sh liigvee ärajuhtimise põhimõtted. Keskkonnaamet on seisukohal, et teatud lõikudes, mille läheduses puuduvad kaitsealused kooslused ja liikide kasvukohad, võib kallasraja minimaalset kujundamist kaaluda, kuid kuivendamist, liigvete ärajuhtimist ja muud, ka lokaalset, veerežiimi ümberkujundavatest töedest tuleb kindlasti hoiduda.

Teisalt, seoses purrete rajamisega paraneb kallasraja läbitavus, millest tulenevalt suureneb kaitseala sihtkaitsevööndis viibivate inimeste arv, see omakorda võib tekitada kaitsealusele elustikule negatiivset mõju avalduvaid häiringuid. Siiski, vastavalt Ropka-Ihaste looduskaitseala kaitsekorralduskava eelnõule (seisuga 18.01.2015) häirib eelkõige kalameeste liikumine veekogude äärsetel jalgradadel linde vähe. Kaitsekorralduskava eelnõus on ala külastuskorralduse arendamisel vajaliku tegevusena nähtud ette ka õpperaja rajamine Ihaste sihtkaitsevööndisse, rada kulgeks ka u 1 km ulatuses Emajõe kallasrajal, kattudes osaliselt detailplaneeringu alaga.

Vältimaks Emajõe kaldavööndi koosluste ja kaitsealuste liikide kasvukohtade kahjustamist, samuti inimkoormuse olulist suurendamist kaitseala sihtkaitsevööndis, ei või planeeringuga näha ette lisaks purretele muid meetmeid, mis oluliselt parandaksid kallasraja läbitavust (sh kergliiklusteede kavandamine), samuti ei tohi detailplaneeringuga kallasrajale kavandada lõkkekohti, telkimisplatse või teisi inimkoormust oluliselt suurendavaid rajatisi. Jõekalda ligipääsetavuse parandamisega peab kaasnema ka kohustus ala heakorra tagamiseks.

Lisaks juhime tähelepanu, et planeeringuala paikneb Emajõe kaldavööndis, kus on vastavalt *LKS* § 35 lõikele 1 veekaitsevöönd, ehituskeeluvöönd ja piiranguvöönd. Planeeringu koostamisel tuleb arvestada antud vööndites kehtestatud piirangutega. Vastavalt *LKS* § 38 lg 5 punktile 9 ei laiene ehituskeeluvööndis kehtiv ehituskeeld kehtestatud detailplaneeringuga või üldplaneeringuga kavandatud sillale.

Eeltoodust lähtudes on Keskkonnaamet seisukohal, et detailplaneering, millega kaalutakse Emajõe kallasrajale 3 purde rajamise võimalusi, on vastavuses alal kehtiva kaitsekorraga, põhimõttelises vastavuses ala kaitsekorralduskavas sätestatuga ning ei kahjusta ala kaitse-eesmärke. Seda juhul, kui detailplaneeringuga ei kavandata purrete kõrval muid ala läbitavust

parandavaid ja ala kasutuskoormust oluliselt suurendavaid meetmeid (sh kergliiklusteede rajamine, pinnase kujundamine ja kuivendamine, puhkekohtade rajamine).

Eeltoodust lähtudes on Keskkonnaamet seisukohal, et Emajõe vasakkaldale purrete rajamiseks algatatava detailplaneeringuga ei kaasne *KeHJS* §-is 5 defineeritud olulist negatiivset mõju, mistõttu keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessi algatamine ei ole vajalik. Kui detailplaneeringu või sellele järgnevate arenduskavadega siiski kavandatakse lisaks purretele Emajõe-äärse kallasraja läbitavuse olulist parandamist ja selle kasutusintensiivsuse olulist suurendamist, tuleb esitada täiendav materjal, milles on analüüsitud kavandatuga kaasnevat keskkonnamõju, pöörates eelkõige tähelepanu Natura 2000 võrgustikku kuuluva Ropka-Ihaste linnu- ja loodusala ning Ropka-Ihaste looduskaitseala kaitseväärtustele ning *KeHJS* § 33 lg 1 punktile 4 ning §-le 45, mis toob välja keskkonnamõju strateegilise hindamise erisused Natura 2000 võrgustiku alal.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaili Viilma
looduskaitse juhtivspetsialist

Märt Öövel 740 6819
Mart.Oovel@keskkonnaamet.ee